

Wspomnienie o Jeremiaszu Jerzym Tomaszewskim

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość, że 12 kwietnia 2017 r. zmarł prof. dr hab. n. med. Jeremiasz Jerzy Tomaszewski, długoletni kierownik Katedry i Zakładu Biochemii Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, wybitny autorytet naukowy i specjalista w dziedzinie diagnostyki laboratoryjnej. W budzącej najwyższy szacunek i uznanie działalności Profesora obok bogatej aktywności naukowej, na szczególne wyróżnienie zasługuje również Jego zaangażowanie w prace dydaktyczno-wychowawcze. Profesor był jednym z twórców programów nauczania biochemii klinicznej i diagnostyki laboratoryjnej na studiach lekarskich, a także nauczycielem i wychowawcą wielu pokoleń lekarzy i pracowników diagnostyki laboratoryjnej.

Jeremiasz Jerzy Tomaszewski urodził się 18 kwietnia 1930 roku w Lublinie, tutaj też ukończył szkołę podstawową i średnią, a w 1961 roku studia chemiczne na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, uzyskując dyplom magistra chemii. W tym samym roku podjął prace, początkowo w Laboratorium Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1, a następnie od 1964 r. w Laboratorium nr 4 tego szpitala a także we współpracy z doc. dr n. med. Tomaszem Borkowskim rozpoczął działalność naukową, której efektem była rozprawa doktorska pt.: „Wydzielanie, oczyszczanie i niektóre własności fizykochemiczne haptoglobiny”, na podstawie której uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych w zakresie biochemii. W 1967 r. Rektor Akademii Medycznej w Lublinie powierzył Mu funkcję kierownika Ośrodka Naukowo-Badawczego na Wydziale Lekarskim tej uczelni, z którą Profesor związał całą swoją działalność naukową i dydaktyczną, przechodząc kolejne szczeble kariery naukowej. W czerwcu 1973 roku uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego, na podstawie dorobku naukowego i przedłożonej rozprawy habilitacyjnej pt. „Charakterystyka wysokocząsteczkowych hypoprotein surowicy krwi”, profesor Tomaszewski uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie biochemii. W uznaniu dorobku naukowego Rada Państwa uchwałą z dnia 5 lipca 1984 roku nadała Mu tytuł profesora.

Bardzo bogaty dorobek naukowy Profesora zasadniczo koncentrował się na badaniach poświęconych problemom z dziedziny:

- patobiochemii tkanki łącznej,
- czynników zagrożenia chorobami cywilizacyjnymi.

W działalności tej dominowały, prowadzone we współpracy z różnymi Klinikami i Zakładami Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, badania nad składem chemicznym ściany naczyniowej, białkami zawierającymi hydroksyprolinę, aktywnością reninową osocza, czy stężeniem poszczególnych immunoglobulin osocza w różnych jednostkach chorobowych.

Istotny rozdział w szeroko pojmowanej działalności Profesora Tomaszewskiego stanowiła praca dydaktyczno-wychowawcza. Był inicjatorem i twórcą zajęć z biochemii klinicznej i diagnostyki laboratoryjnej w ramach programu studiów dla kierunku lekarskiego. W opracowaniu tych programów Profesor kładł ogromny nacisk na problemy rozumienia zależności pomiędzy procesami patologicznymi w organizmie, a zmianami uchwytnymi w badaniach laboratoryjnych, umiejętności doboru odpowiednich badań, istotnych dla potwierdzenia lub odrzucenia hipotezy diagnostycznej oraz poprawnej interpretacji otrzymanych wyników, z uwzględnieniem różnych, warunkujących je czynników. Tym zasadom, podporządkował tematykę wykładów i zajęć seminaryjnych, przygotowanie nielicznego zespołu nauczycieli akademickich Ośrodka. Przez wiele lat Profesor uczestniczył w szkoleniu podyplomowym z zakresu diagnostyki laboratoryjnej, kierując osobiście przebiegiem specjalizacji wielu osób. Uwieńczeniem Jego dorobku dydaktycznego był cieszący się do dnia dzisiejszego pełnym uznaniem podręcznik akademicki pt. „Diagnostyka laboratoryjna” wydany przez PZW. Prof. dr hab. n. med. Jeremiasz J. Tomaszewski był członkiem szeregu Towarzystw i Organizacji Naukowych, w tym Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, w latach 1973-1996 uczestniczący w pracach Zarządu Oddziału, Zarządu Głównego i Główniej Komisji Rewizyjnej, był członkiem Komitetu Patofizjologii Klinicznej PAN (1971-92), Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Diagnostyki Laboratoryjnej (1978-91), World Association of Societies of Pathology, Kolegium Medycyny Laboratoryjnej w Polsce, Polskiego Towarzystwa Biochemicznego i Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, a także aktywnym uczestnikiem szeregu międzynarodowych organizacji i zespołów z dziedziny diagnostyki laboratoryjnej.

Pełen spokoju i życzliwości dla współpracowników Prof. dr hab. Jeremiasz J. Tomaszewski cechował się ogromną pracowitością i zaangażowaniem w pracę zawodową. Zawsze gotów był służyć swoją wyjątkową wiedzą, życzliwą radą i pomocą. Jednak potrafił umiejętnie godzić budzącą pełne uznanie aktywność naukową i dydaktyczną z życiem prywatnym, opieką nad Rodziną, bliskimi, o których zawsze pamiętał. Był zapałym narciarzem, pasjonował się turystyką górską, a także lekturą książek historycznych, literaturą faktu, biografiami, jak również muzyką poważną.

Rodzina, Przyjaciele, Koledzy, Współpracownicy, Uczniowie

Zebranie Zarządu Głównego PTDL, 12 stycznia 2017 r.

Pierwszym punktem posiedzenia było omówienie przez prezesa Bogdana Solnicę bieżących spraw związanych z przygotowaniem XIX Zjazdu PTDL w Krakowie. Na stronie internetowej www.ptdl.pl został zawieszony baner z informacją wraz z linkiem do strony na temat konferencji, gdzie można dokonać już rejestracji. Przeprowadzono wstępne rozmowy z MPK Kraków celem wynajęcia autobusów miejskich do obsługi uczestników zjazdu. B. Solnica poinformował także, że z inicjatywy PTDL Izba Producentów i Dystrybutorów Diagnostyki Laboratoryjnej wyasygnowała środki budżetowe z przeznaczeniem na wsparcie finansowe 90 uczestników. Na stronie internetowej IPDDL został zawieszony regulamin dofinansowania mający na celu pokrycie opłaty rejestracyjnej diagnostów laboratoryjnych w wieku <35 lat. Termin nadsyłania zgłoszeń – 31 marca 2017. W procedurze kwalifikacji mogą wziąć udział osoby spełniające następujące kryteria: rok urodzenia nie wcześniej niż 1982; posiadanie prawa wykonywania zawodu diagnosty laboratoryjnego; zgłoszenie streszczenia (abstraktu) doniesienia na XIX Zjazd PTDL. Wybór uczestników odbędzie się na zasadzie losowania, na następnym spotkaniu ZG zostanie wyłoniona grupa osób, która będzie weryfikować zgłoszenia kandydatów. Osoba zgłaszająca chęć skorzystania z grantu edukacyjnego nie musi być członkiem PTDL. Na stronie internetowej zjazdu: <http://www.ptdl2017.pl/> dostępny jest już system do obsługi zgłaszania streszczeń oraz zamieszczono ramowy program naukowy zjazdu, program szczegółowy jest w trakcie uzgodnień.

Kolejnym punktem obrad było omówienie przez Prezesa kampanii sprawozdawczo-wyborczej w oddziałach PTDL w 2017 r. Walne Zgromadzenie planuje się rano 3. września 2017 r. W każdym oddziale muszą odbyć się zebrania, na którym zostaną wybrane nowe władze (z uwagi na kadencyjność wg nowego statutu), oraz muszą zostać wybrani delegaci (1 delegat reprezentuje 20 członków danego oddziału). B. Solnica poprosił o rozważenie, aby drogą uchwał w swoich oddziałach, komu przyznać odznakę „Zasłużony dla Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej”. Następnie B. Solnica podsumował Kongres EFLM-UEMS „Laboratory Medicine at the Clinical Interface”, który odbył się w Warszawie 21-24.09.2016. Kongres odniósł ogromny sukces pod względem organizacyjnym i naukowym. Frekwencja na wszystkich sesjach była wysoka, o wiele wyższa niż na kongresie w Liverpoolu. Duży wkład wniosła K. Fischer i R. Włazeł jako prowadzący kongres. B. Solnica wspominał, że pomimo obaw było sporo uczestników z Polski, IPDDL dofinansował 40 osób. Kongres zamknął się dodatnim wynikiem finansowym. G. Odrowąż-Sypniewska zwróciła się do ZG z wnioskiem o uhonorowanie członków Komitetu Organizacyjnego, wskazała 9 osób (Katarzyna Fischer, Rafał Włazeł, Katarzyna Bergmann, Anna Stelmaszczyk-Emmel, Agnieszka Pater, Joanna Siódmiak, Magdalena Krintus, Olga Ciepela, Wojciech Zabłocki), które wykazały się dużym zaangażowaniem. B. Solnica zaproponował, aby tym członkom sfinansować koszty wyjazdu na EUROLAB do Aten, co zostało przyjęte jednogłośnie przez głosowanie. Następnie zabrała K. Fischer omawiając w skrócie zbliżające się terminy kolejnych międzynarodowych wydarzeń naukowych.

Zbliża się termin Kongresu EuroMedLab w Atenach (11-15 czerwca 2017). Pierwsza rejestracja upływa 30. Kwietnia 2017. Dead Line dla zgłaszania streszczeń upłynął 6. listopada 2016, a obecnie trwają prace przygotowawcze nad kongresem EuroMedLab w Barcelonie w 2019 roku. K. Fischer przekazała także informację, że obecne władze The International Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine pełnią swoją kadencję do końca roku, konieczne jest wytypowanie osoby z Zarządu Głównego do reprezentacji PTDL w kolejnych wyborach, głosowanie odbędzie się na EuroMedLab w Atenach. Do 31 marca należy zgłosić kandydaturę. Kolejny punkt programu poświęcony był Międzynarodowym Targom Analityki i Technik Pomiarowych EUROLAB. Tradycyjnie PTDL angażuje się w MTATP, B. Solnica podkreślił, że PTDL będzie starał się bardziej zaangażować, tak aby wkład naukowy PTDL był mocno zaznaczony, dlatego zaproponował MTATP utworzenie sesji hematologii i immunohematologii (2 wykłady). Oprócz tego, zaproponował utworzenie sesji poświęconej technologiom oraz warsztatów obejmujących tę dziedzinę pod względem aparaturowym (rozmowa z Sysmex). Organizator Targów chce zainteresować nimi diagnostów laboratoryjnych. Zwiedzanie targów jest bezpłatne, wystarczy się zarejestrować.

W dalszej części obrad podjęto dyskusje nad źródłami finansowania laureatów Konkursu streszczeń zgłoszonych na EuroMedLab 2017 w Atenach. IPDDL wniósł kwotę w wysokości 15 tys. złotych na ten cel. Finansujemy tylko opłatę zjazdową, nie będzie finansowany nocleg, dla 1 osoby zostanie przeznaczony ok. 4 tys. złotych, dla młodego pracownika ok. 2 tys. złotych. B. Solnica zaproponował, aby z funduszy PTDL przeznaczyć ok. 20 tys. złotych, co zostało jednogłośnie zatwierdzone w głosowaniu.

Na zakończenie obrad obecni na zebraniu Przewodniczący Oddziałów złożyli sprawozdania z działalności w roku 2016 i planów na rok 2017.

19. Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych EuroLab, Warszawa, 29-31 marca 2017.

Przedstawiciele branży laboratoryjnej spotkają się na najważniejszym dla tego sektora wydarzeniu w naszym kraju. Diagnostów laboratoryjni sprawdzą działanie urządzeń dostępnych w pokazowym laboratorium, a także skorzystają z prezentowanej podczas wykładów wiedzy ekspertów.

Wyjątkowym miejscem w hali wystawowej będzie pokazowe laboratorium, które wraz z organizatorem targów tworzy firma DanLab. Znajdzie się tam szerokie spectrum sprzętu laboratoryjnego dostarczonego przez wystawców Targów EuroLab. Celem ekspozycji będzie zaprezentowanie nie tylko różnych stylów urządzenia laboratoryjne, ale również konkretnych rozwiązań. Jak się okazuje przedstawiciele obu płci w zupełnie inny sposób aranżują laboratoria, tak więc organizator proponuje dwie odmienne koncepcje. Część damska, kolorowa, dedykowana kosmetyce, będzie wyposażona m.in w podręczne mikroskopy cyfrowe pozwalające na szybką ocenę in vivo stanu skóry, włosów i paznokci. Chętni skorzystają z porad ekspertów kosmetyki i na miejscu

sprawdzą działanie preparatów pielęgnacyjnych. Natomiast przy pomocy innych urządzeń przebadają skórę pod kątem elastyczności, pigmentacji, nawilżenia i sebum. Dodatkową atrakcją będzie możliwość obejrzenia pracy wirówki w świetle stroboskopu. Z kolei w sektorze męskim, zaprojektowanym w stonowanych barwach, prezentowane będą właściwości stali, aluminium i gumy w zależności od działającej na nie temperatury. W laboratorium będzie można również zajrzeć do wnętrza urządzeń, które na co dzień znajdują się pod obudową.

Część programu merytorycznego Targów EuroLab będzie skierowana do profesjonalistów, którzy pracują w laboratoriach bądź ściśle z nimi współpracują. 29 marca odbędzie się konferencja Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej pt. „Laboratoryjna hematologia i immunoematologia”. Wykłady dotyczyć będą technologii pomiarowych stosowanych w analizatorach hematologicznych, diagnostyki niedokrwistości, zastosowania cytometrii przepływowej w diagnostyce hematologicznej w pediatrii, zalet i ograniczeń automatyzacji w badaniach immunoematologicznych, a także konfliktu płytkowego i alloimmunologicznej małopłytkowości płodów i noworodków.

30 marca odbędzie się cykl wykładów „Problemy laboratoriów” prowadzonych przez przedstawicieli Klubu Polskich Laboratoriów Badawczych POLLAB oraz Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Wśród poruszanych tematów znajdują się m.in. badania biegułości czy zagadnienia związane z porównaniami międzylaboratoryjnymi. Z kolei 31 marca zaplanowana jest konferencja Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej. W trakcie spotkania zatytułowanego „Laboratorium na chipie – rewolucja w diagnostyce medycznej i biologii” prelegenci opowiedzą o zastosowaniu zminiaturyzowanych urządzeń diagnostycznych, które pozwalają na przeprowadzanie skomplikowanych analiz poza laboratoriami. Postęp dokonujący się w tej dziedzinie sprawia, że zastosowanie tych rozwiązań stają się coraz bardziej powszechne, co z kolei przekłada się na poprawę jakości życia osób chorych. Innym wydarzeniem związanym z pracą w laboratoriach będzie wykład pt. „Laboratorium – modele tworzenia koncepcji projektowych”, którego organizatorem jest portal Laboratoria.net.

Targi EuroLab odbędą się w dniach 29-31 marca 2017 roku. Udział w konferencjach jest bezpłatny po dokonaniu rejestracji na targi. Równoległe zostaną zorganizowane 6. Targi Techniki Kryminalistycznej CrimeLab. Szczegółowy program oraz formularz rejestracyjny znajdują się na stronie www.targieurolab.pl.

Przygotowała:

*Joanna Kuźma, Lawenda Public Relations,
joanna@lawendapr.com*

Zebranie Zarządu Głównego PTDL, 6. kwietnia 2017 r. w Warszawie.

Jednym z istotnych punktów zebrania ZG była prezentacja a następnie dyskusja na temat możliwości współpracy z firmami IVD w świetle nowego kodeksu etyki w biznesie MedTech Europe z udziałem dyrektora Izby Producentów i Dystrybutorów Diagno-

styki Laboratoryjnej Pana Józefa Jakubca oraz Marcina Tomasika, adwokata z kancelarii prawniczej Tomasik Jaworski sp. j.

Mecenas Marcin Tomasik przedstawił prezentację medialną na temat kodeksu etyki branży technologii medycznych. Kodeks Etyki MedTech Europe został opracowany celem wyznaczenia jednolitych, wysokich standardów współpracy środowiska medycznego z przemysłem. Regulacja jest już stosowana przez część branży od 1 stycznia 2017 r.

W porównaniu z innymi regulacjami etycznymi Kodeks wyróżnia się tym, że znajduje zastosowanie praktycznie w całej branży technologii medycznych. Sygnatariuszami tego aktu są, bowiem krajowe organizacje zrzeszające producentów wyrobów medycznych oraz wyrobów medycznych do diagnostyki *in vitro* oraz najwięksi europejscy producenci. Głównym wyzwaniem w relacjach pomiędzy branżą technologii medycznych a organizacjami ochrony zdrowia (HCO) i przedstawicielami zawodów medycznych (HCP) jest eliminowanie zachowań, które mogą potencjalnie kreować konflikt interesów – szczególnie, że subiektywne opinie obu zaangażowanych stron nie zawsze pokrywają się z oceną dokonywaną z perspektywy postronnego obserwatora.

M. Tomasik zobowiązał się napisać artykuł do Diagnostyki Laboratoryjnej na ten temat.

Kolejnym tematem zebrania był 24. Kongres EuroMedLab. Prezes B. Solnica uzyskał od ponad połowy członków Zarządu Głównego drogą mailową pozytywną opinię w sprawie zgłoszenia Polski jako miejsca obrad 24. Kongresu EuroMedLab w roku 2021. Do 4 miast (Kraków, Katowice, Poznań, Gdańsk) zostały wysłane zapytania odnośnie spełnienia wymogów IFLM co do możliwości zorganizowania kongresu. Pozytywnie odpowiedziały dwa miasta: Katowice i Poznań. W drodze głosowania wytypowano miasto Poznań. S. Solnica poprosił E. Leporowską, K. Fischer oraz W. Pawłowskiego o pomoc w przygotowaniu aplikacji. Ostateczny termin składania aplikacji upływa z dniem 15.04.2017.

Następnie prof. Solnica omówił sprawy organizacyjne dotyczące Konferencji „MEDYCYNA LABORATORYJNA 2017”, która odbędzie się w dniach 5-7.06.2017 r. w Józefowie. Zaproponował też, aby tam zorganizować ostatnie zebranie Zarządu Głównego. Tematem przewodnim będą badania laboratoryjne dla lecznictwa otwartego. Nowością będzie wprowadzenie nowej sesji, na której mogłyby prezentować się oddziały PTDL, m.in. B. Peksa, która chce zaprezentować osiągnięcia naukowe z Ośrodka w Lublinie. Program naukowy w najbliższym czasie powinien pojawić się na stronie internetowej PTDL. Tradycyjnie PTDL od lat angażuje się w Międzynarodowe Targi Analityki i Technik Pomiarowych EUROLAB. Dr S. Białek zdał relację z przebiegu obrad. W tym roku po raz pierwszy mieliśmy stoisko, gdzie promowaliśmy XIX Zjazd PTDL. D. Targi mają charakter ogólnolaboratoryjny, dotyczą m.in. gastronomii, infrastruktury drogowej i kolejowej, laboratoriów o różnym profilu, kryminalistyki, turystyki). 29 marca 2017, godz. 11.00-14.00 odbyła się Konferencja organizowana przez PTDL „Laboratoryjna hematologia i immunoematologia”, na której zaprezentowane został 5 wykładów:

1. Możliwości i ograniczenia technologii pomiarowych stosowanych w analizatorach hematologicznych – mgr Monika Błocka-Gumowska, Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Warszawski Uniwersytet Medyczny

2. Diagnostyka niedokrwistości – czego można się dowiedzieć z badania morfologicznego krwi – mgr Agnieszka Wiśniewska, Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej, Warszawski Uniwersytet Medyczny
3. Zastosowanie cytometrii przepływowej w diagnostyce hematologicznej w pediatrii – dr n. med. Anna Stelmaszczyk-Emmel, Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Wieków, Warszawski Uniwersytet Medyczny
4. Automatyzacja w badaniach immunohematologicznych – zalety i ograniczenia – dr n. farm. Bogumiła Michalewska, Zakład Immunohematologii, Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie
5. Konflikt płytkowy i alloimmunologiczna małopłytkowość płodów i noworodków – prof. dr hab. Ewa Brojer, Zakład Immunohematologii, Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie

D. Sitkiewicz zwrócił uwagę, że nikt z firm nie reprezentował diagnostyki laboratoryjnej

Solnica wspomniał, że przy wsparciu organizacyjnym i finansowym FRDL został sfinansowany udział w Kongresie EuroMedLab 2017 w Atenach 11 laureatom konkursu na najlepsze streszczenie zjazdowe oraz 5 najbardziej aktywnym osobom z Komitetu Organizacyjnego Kongresu EFLM-UEMS „Laboratory medicine at the clinical interface” 2016. Dodatkowo w nagrodę za swój wkład w organizację Kongresu EFLM-UEMS otrzymał dr R. Włazeł, będzie miał dofinansowany wyjazd na WorldLab 2017 w Durbanie.

Na zakończenie prof. B. Solnica poprosił zebranych, by zastanowili się nad propozycją kandydatur. Konieczne jest przygotowanie krótkiej charakterystyki kandydata.

Warsztaty Hematologiczne – kwiecień 2017

W dniu 8 kwietnia 2017 roku po raz kolejny firma Medical Update zorganizowała szkolenie pod nazwą „Warsztaty Hematologiczne – kwiecień 2017”. Celem tych warsztatów było poszerzenie i ugruntowanie dotychczasowej wiedzy hematologicznej pracowników laboratoriów, lekarzy oraz studentów. Tematyka pierwszej części warsztatów dotyczyła problemów zmian odczynowych w limfocytach.

Równocześnie poruszono zagadnienie mononukleozy zakaźnej, omawiając objawy choroby oraz badania laboratoryjne, jakie powinno się wykonać w celu właściwego jej diagnozowania. Wśród nich znalazły się: morfologia krwi obwodowej, enzymy wątrobowe – AspAT, ALT, GGGTP, ALP, bilirubina całkowita, przeciwciała przeciw wirusowi EBV (Epsteina-Barr) klasy IgM, świadczące o świeżym zakażeniu oraz wykrycie wirusa EBV metodą PCR, pozwalającą stwierdzić ilość cząsteczek wirusa w danej objętości krwi. Zwracano szczególnie uwagę na pomyłki w diagnozie mononukleozy zakaźnej i nieprawidłowości w leczeniu, ponieważ nie ma leku zwalczającego wirusa EBV, a podanie antybiotyku powoduje wystąpienie charakterystycznej wysypki tzw. osutki plamistej. Na zakończenie tego panelu omówione zostały powikłania mononukleozy zakaźnej, które zdarzają się bardzo rzadko, ale bywają naprawdę poważne. Szczególna uwaga uczestników skupiła się

wokół chłoniaka Burkitta, nowotworu układu krwionośnego.

Druga część warsztatów dotyczyła zagadnień zmian we krwi obwodowej i szpiku w następstwie zakażeń bakteryjnych. Przedstawiono zmiany leukocytów oraz komórek szpiku kostnego, zarówno w aspekcie jakościowym jak i ilościowym. Zaprezentowano stany, w których występuje zwiększony odsetek neutrofilii. Wśród stanów fizjologicznych wymieniono ciążę (II i III trymestr), połów, wysiłek fizyczny, obfity posiłek, ból, stres, wysoką temperaturę otoczenia oraz palenie papierosów. Wśród stanów patologicznych wymieniono ostre przewlekłe zakażenie bakteryjne, wirusowe i pasożytnicze, zawał mięśnia sercowego, chorobę zatorowo-zakrzepową, oparzenia, zabiegi chirurgiczne, niewydolność nerek oraz choroby nowotworowe zwłaszcza hematologiczne.

Następnym tematem warsztatów była atypowa przewlekła białaczka szpikowa. Zgodnie z klasyfikacją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO-World Health Organization) z 2008 roku przedstawiono minimalne wymagania rozpoznawania odpowiednio nowotworów mieloproliferacyjnych (MPN; *myeloproliferative neoplasms*) i zespołów mielodysplastycznych (MDS; *myelodysplastic syndromes*). W tych chorobach nowotworowych przy ocenie zmian w szpiku zwrócono uwagę na konieczność integracji pełnych danych klinicznych pacjenta oraz jego wyników badań laboratoryjnych, takich jak morfologia krwi obwodowej, rozmazy krwi obwodowej i szpiku. Kolejnym tematem warsztatów były problemy odnowy hematopoetycznej u pacjentów po przeszczepach allogenicznych z uwzględnieniem badań nowych parametrów hematologicznych takich jak niedojrzałe granulocyty (IG; *immature granulocyte*), liczba retikulocytów (RET; *reticulocyte count*), frakcja niedojrzałych retikulocytów (IRF; *immature reticulocyte fraction*). Zwrócono uwagę, iż w ciągu ostatnich lat dokonał się ogromny postęp obejmujący zarówno poznanie diagnostyki jak i wprowadzenie nowych metod leczenia. Niestety z przykrością trzeba stwierdzić, że lekarze odpowiedzialni za przeszczepy nie korzystają z „nowych” parametrów hematologicznych i nie opierają na nich oceny rokowania chorób. Zaprezentowane zostały: przypadek kobiety z mielofibrozą wtórną, mężczyzny z ostrą białaczką limfoblastyczną (ALL; *acute lymphoblastic leukemia*) wywodzącą się z prekursorów limfocytów linii T oraz przypadek mężczyzny z ostrą białaczką limfoblastyczną wywodzącą się z prekursorów limfocytów linii B.

Ostatnim punktem warsztatów była diagnostyka płynów z jam ciała i prezentacja przypadków pacjentów hematologicznych z przerzutami do jamy opłucnowej i otrzewnowej. Omówione zostały praktyczne zasady postępowania w laboratorium medycznym w zakresie badania płynów z jam ciała. Uczestnicy warsztatów zostali zapoznani z metodyką pobierania płynów do badań, postępowaniem diagnostycznym zgodnie z międzynarodowymi standardami oraz aktualnym stanem wiedzy. Omówione zostały badania diagnostyczne płynu opłucnowego i otrzewnowego. Dokonano analizy najczęściej popełnianych błędów przedlaboratoryjnych i laboratoryjnych, a także sposoby ich unikania. Na zakończenie warsztatów przedstawiono konkretne przypadki kliniczne pacjentów hematologicznych z przerzutami do jamy opłucnowej i otrzewnowej. Warsztaty zostały przeprowadzone w miłej atmosferze, co pozwoliło na lepsze zrozumienie prezentowanych tematów. W ciekawy sposób przedstawione i omówione zostały trudne zagadnienia z licznymi

praktycznymi przykładami. Były bardzo ciekawe i pozwoliły znacznie poszerzyć wiedzę w zakresie prezentowanych tematów.

Opracowała: Elżbieta Tarczoń

Zakład Analityki Lekarskiej

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ w Krakowie

Konferencja „Medycyna Laboratoryjna 2017”, 5 – 7 czerwca 2017, Józefów

Stało się już tradycją, iż na początku czerwca odbywa się w Józefowie pod Warszawą konferencja z cyklu „Medycyna Laboratoryjna”. Tegoroczna edycja także poświęcona była różnorodnej tematyce, a opiekunem merytorycznym spotkania był Prof. B. Solnica, Prezes Zarządu Głównego PTDL. Część naukową spotkania otworzył Prof. J. Kulpa wykładem „Od białka Bence-Jonesa do współczesnych markerów nowotworowych”. Kolejne sesje poświęcone były badaniom laboratoryjnym w lecznictwie otwartym oraz diagnostyce laboratoryjnej w diabetologii. Dzień pierwszy zakończył Prof. M. Paradowski wykładem „Alkohol w medycynie i sztuce”. Kolejny dzień obrad zapoczątkował Prof. D. Sitkiewicz wykładem „Nobel – 2016 Autofagia”, a następnie przedstawiono przypadki kliniczne z zakresu skuteczności profilaktyki serologicznej konfliktu matczyno-płodowego w RhD (dr E. Klaus), a także szeroko rozumianej diagnostyki laboratoryjnej (dr W. Pawłowski). Następne sesje poświęcone były diagnostyce hematologicznej, makroewolucji laboratoriów okiem informatyka, gazometrii w chorobach płuc, jakości w medycynie laboratoryjnej oraz badaniom laboratoryjnym w toksykologii. Wśród wykładowców, poza wymienionymi, znaleźli się m. in. prof. A. Szutowicz, prof. J. Jóźwiak, dr W. Malinowski, prof. L. Czupryniak, dr E. Szymańska-Garbacz, mgr B. Pęksa, dr J. Kuna, dr A. Grafka, mgr M. Smutek, dr M. Budzyński, prof. W. Jędrzejczak, doc. G. Lewandowski, mgr A. Chrzanowska, dr M. Czajkowska-Malinowska, dr B. Przybył-Hac, A. Szczap, doc. T. Janus, dr E. Gomółka, dr R. Winnicka, mgr R. Kwiatkowski. Nie zabrakło sesji satelitarnych i warsztatów. Drugiego dnia konferencji odbył się także konkurs o tytuł Diagnosty Laboratoryjnego 2017, który na stałe wpisał się w program spotkania. Dla zainteresowanych dostępny był park linowy, a spotkanie wieczorne w stylistyce lat 20-tych ubiegłego stulecia uświetnili, znani z polskich seriali, artyści jak Mateusz Kuszyński z zespołem.

22. Europejski Kongres Chemii Klinicznej i Medycyny Laboratoryjnej EuroMedLab, Ateny, 11 – 15 czerwca 2017 r. – wyniki konkursu streszczeń

Nadesłane przez uczestników konkursu streszczenia zostały podane ocenie przez zespół Jurorów w składzie: prof. dr hab. Grażyna Odrowąż-Sypniewska, dr hab. Joanna Osada, dr hab. Wojciech Jelski, prof. dr hab. Marek Jurkowski, prof. dr hab. Jan Kulpa, prof. dr hab. Bogdan Mazur, prof. dr hab. Dariusz Sitkiewicz oraz prof. dr hab. Andrzej Szutowicz. Punktowa ocena streszczeń obejmowała ich wartość naukową, metodykę przeprowadzonych badań,

prezentację wyników i sformułowane wnioski oraz poprawność językową. O pozycji streszczenia w rankingu decydowała suma punktów przyznanych przez czterech oceniających je Jurorów (maksymalna możliwa liczba wynosiła 180). Wyróżniono 11 streszczeń, których prezentujący Autorzy zostaną nagrodzeni sfinansowaniem opłaty rejestracyjnej oraz kosztów podróży na Kongres. Lista nagrodzonych prac zamieszczona jest na stronie internetowej: <http://www.ptdl.pl/ktual-glowny/ktualności>

Kongres Europejskiej Federacji Medycyny Laboratoryjnej i Chemii Klinicznej (EFLM) EuroMedLab 2017, 11 – 15 czerwca 2017, Ateny

W połowie czerwca odbył się kolejny kongres EFLM, tym razem w Atenach. Uczestniczyło w nim blisko 5 800 delegatów z całego świata (118 krajów), choć lwią część stanowili przedstawiciele Europy (głównie z Grecji, Niemiec, Francji, Włoch i Hiszpanii). W wydarzeniu udział wzięło 95 wystawców, a program naukowy ujęty był w 35 sympozjach, 4 wykładach plenarnych i 35 warsztatach firmowych. W czasie kongresu zaprezentowano około 1000 plakatów, w tym liczne prace z Polski. Kolejnym polskim akcentem była prezentacja ustna na temat znaczenia naczyniowo-śródbłonkowego czynnika wzrostu w toczniu rumieniowatym układowym, wygłoszona przez dr K. Fischer z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Organizatorzy zadbali również o program socjalny, choć nie obyło się bez wpadek. Ceremonia otwarcia nie odbyła się zgodnie z planem, czyli pierwszego dnia kongresu ze względu na niesprzyjającą pogodę. Wprawdzie deszcz padał niemal cały dzień, ale nie zdecydowano się na wcześniejsze odwołanie uroczystości, która zaplanowana była w amfiteatrze pod Akropolem. O zmianie planów informowano przybyłych już na miejscu i w konsekwencji otwarcie kongresu nastąpiło w przededniu jego zamknięcia. Pomimo tych zawirowań organizacyjnych kongres EFLM pozostał niezwykle ważnym wydarzeniem na naukowej mapie świata, będąc okazją do wymiany wiedzy, doświadczeń i integracji profesjonalistów z dziedziny medycyny laboratoryjnej. Kolejny EuroMedLab odbędzie się w 2019 roku w Barcelonie.

Konferencje, kursy

Jak zawsze zachęcamy do odwiedzania witryn EFLM i IFCC i zapoznania się z ofertą naukowo-szkoleniową obu federacji. Szczegółowe informacje zainteresowane osoby znajdą pod adresami <http://eflm.eu/index.php/events.html> oraz www.ifcc.org/ifcc-congresses-and-conferences.

Dział „Komunikaty” opracowały:

Katarzyna Fischer

Członek Zarządu Głównego PTDL

Urszula Rychlik

Sekretarz Zarządu Głównego PTDL

